

KLAIPĖDOS „VERSMĖS“ PROGIMNAZIJOS MOKINIŲ UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo aprašas (toliau – Aprašas) numato ugdymo ne mokyklos aplinkoje tikslus, formas, trukmę ir reikalavimus mokinių saugumui bei prasmingam ugdymo laiko panaudojimui užtikrinti. Aprašo nuostatos netaikomos vykimui į fizinio ugdymo pamokas, kai jos organizuojamas baseinuose ar sporto aikštynuose ir vykstama ne rečiau kas dvi savaites.

2. Mokinių mokymosi procesas turi būti organizuojamas ne tik mokykloje ir jos aplinkoje, bet ir ne mokyklos aplinkose, organizuojant išvykas į muziejų, teatrą, galeriją, parką, STEAM atviros prieigos centrus ar kitas mokymuisi aktualias aplinkas.

3. Mokytojas ugdymo procesą organizuodamas ne mokyklos aplinkoje, priima ir derina sprendimus dėl organizavimo laiko, vietos, formos, turinio atitikties Bendrosioms programoms bei saugumo reikalavimams. Ugdymo procese skiria prasmingas užduotis, vertina mokymosi pažangą.

II SKYRIUS UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO FORMOS IR TRUKMĖ

4. Atsižvelgiant į dalyko bendrosios programos mokymosi turinį, ugdymo procesas ne mokyklos aplinkoje gali būti organizuojamas vykdant:

4.1. **išvykas**, t. y. išvykimus iš mokyklos mokymosi tikslais: į muziejus, STEAM centrus, parkus, sporto aikštynus, baseinus ar kitus objektus, erdves, kuriose organizuojamas ugdymo procesas;

4.2. pažintines veiklas, kaip neformaliojo vaikų švietimo veiklas, skirtas vaikų ir jaunimo tautiniam, pilietiniam ir kultūriniam ugdymui skatinti.

5. Pažintinės veiklos organizavimo formos:

5.1. **ekskursija** – turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurią vykdo gidas arba mokytojas; gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;

5.2. **turistinė stovykla** – trumpalaikio vaikų poilsio organizavimo forma į rekreacinę teritoriją su įrengta stovyklaviete;

5.3. **sąskrydis** – organizuotas vaikų susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;

5.4. **vaikų turizmo renginys** – trumpalaikės neformaliojo vaikų švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;

5.5. **žygis** – ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones;

5.6. **varžybos** – organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;

5.7. **kitos** mokyklos vykdomos pažintinės **veiklos formos**.

6. Ugdymo proceso ne mokyklos aplinkoje trukmė gali būti:

6.1. trumpalaikė (nuo vienos iki kelių valandų);

6.2. visos dienos (trukmė ilgesnė nei per dieną nustatytas pamokų laikas);

6.3. ilgesnė nei vienos dienos (trunka ilgiau nei vieną ugdymo dieną, įskaitant kelionę ir apgyvendinimą).

7. Ugdymas ne mokyklos aplinkoje gali būti organizuojamas:

7.1. artimoje aplinkoje, netoli mokyklos esančiose organizacijose, viešose erdvėse ar parkuose ir kituose objektuose;

7.2. savivaldybės teritorijoje;

7.3. kitos savivaldybės teritorijoje;

7.4. kitoje šalyje.

III SKYRIUS

UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

8. Ugdymo ne mokyklos aplinkoje poreikį numato mokytojai, atsižvelgdami į dalyko bendrojoje programoje numatytus tikslus. Poreikis organizuoti ugdymą ne mokyklos aplinkoje ir tam reikalingi resursai derinami su mokyklos vadovu/budinčiu vadovu. Planuojant organizuoti ugdymą ne mokyklos aplinkoje rekomenduojama atsižvelgti į veiklos tikslingumą, mokinių saugumą, įtraukumą, ekonomiškumą, rizikingumą.

9. Siekiant, kad ugdymas ne mokyklos aplinkoje sukurtų prielaidas mokiniams patirti gilesnę mokymosi patirtį, rekomenduojama numatyti konkrečius uždavinius, įtraukti mokinius į pasiruošimo procesą ir padėti mokiniams suprasti kontekstą, važiavimo laiką iš dalies panaudoti mokymuisi, ugdymo procese organizuoti aktyvias mokymosi veiklas, pritaikytas kitokiai aplinkai, kurios negalimos organizuoti mokantis klasėje, į ugdymo procesą pagal galimybes įtraukti interaktyvias mokymosi priemones, ugdymo veiklas organizuoti pagal iš anksto sudarytą planą.

10. Išvykos, pažintinės veiklos (toliau – Išvyka) vadovas:

10.1. rengdamas Išvykos programą numato detalų maršrutą (atsižvelgia į dalyvių amžių, jų sveikatos būklę, nustato išvykimo, atvykimo vietą ir laiką);

10.2. prieš 3 dienas informuoja budintį vadovą apie Išvykos tikslą, programą, pateikia Priedus Nr. 1, 2;

10.3. iš anksto informuoja, suderina užduotis su dalykų mokytojais, kurių pamokose mokiniai nedalyvaus, užpildo Priedą Nr. 2;

10.4. informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) dėl organizuojamos Išvykos elektroniniame Mano dienyne arba sutikimo forma Priedas Nr. 3;

10.5. supažindina mokinius su Išvykos tikslais, programa, aptaria išvykos vykdymą, paskirsto mokiniams užduotis, numato refleksijos formas;

10.6. įtraukia lydinčius asmenis į parengiamuosius darbus, numato jų pareigas, priskiria lydintiems asmenims mokinių grupes, už kurių saugumą jie atsakingi;

11. Išvykos vadovas ir dalykų mokytojai tą dieną e. dienyno pamokos temai skirtoje uždavinius, lankomumo nežymi.

12. Jei pamoka vyksta, kai yra išvykę keli mokiniai, tada mokinių nedalyvavimas vietoje nurodo, kad vykdomas ugdymas ne mokyklos aplinkoje, nurodo temą, pamokos pamokose žymimas „n“ raide. Praleistas pamokas klasės vadovas pateisina direktoriaus įsakymu.

IV SKYRIUS

SAUGUMO REIKALAVIMAI IR ATSAKOMYBĖS

13. Organizuojant Išvyką ir siekiant užtikrinti besimokančiųjų saugumą, yra skiriami lydintys asmenys ir išvykos vadovas. Lydintys asmenys – suaugę asmenys, dirbantys mokykloje. Lydinčiųjų asmenų skaičius priklauso nuo išvykoje dalyvaujančių mokinių skaičiaus:

13.1. jeigu Išvykoje dalyvauja mažiau nei 15 mokinių, skiriamas išvykos vadovas ir lydintis asmuo;

13.2. jeigu Išvykoje dalyvauja daugiau kaip 30 mokinių, skiriamas Išvykos vadovas ir 2

lydintys asmenys;

13.3. organizuojant Išvyką į užsienį, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintys asmenys santykiu 15 mokinių – 2 lydintys asmenys; 30 mokinių – 4 lydintys asmenys;

14. 1–2 klasių mokiniams organizuojamos Išvykos ne į ilgesnės nei vienos ugdymo dienos trukmės.

15. Siekiant užtikrinti mokinių saugumą organizuojant ugdymą ne mokyklos aplinkoje, nustatoma, kad mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo skiria ir tvirtina asmenį, atsakingą už ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimą, skiria ir tvirtina lydinčiuosius asmenis, vertina galimas rizikas ir kitus veiksnius, teikia pritarimą / neteikia pritarimo planuojamai Išvykai.

16. nepilnamečių mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) atsakingi už:

16.1. raštiško sutikimo dėl vaiko dalyvavimo planuojamose veiklose pateikimą už Išvyką atsakingam asmeniui.

16.2. su Išvykai organizuoti susijusių išlaidų apmokėjimu;

16.3. būtinos informacijos apie vaiko sveikatą perdavimu lydintiems asmenims;

17. mokiniai atsakingi:

17.1. už dalyvavimą Išvykoje. Atsisakyti dalyvauti gali tik dėl objektyviai pagrįstų priežasčių, dėl kurių susitariama mokykloje;

17.2. už aptartų elgesio taisyklių laikymąsi (pasirašymą saugaus elgesio instruktaže).

18. Išvykos vadovas:

18.1. numato galimas rizikas ir pasirengimą joms valdyti, priima vadybinius sprendimus, reikalingus mokymuisi ne mokyklos aplinkoje įgyvendinti, užtikrina, kad vykdant suplanuotas veiklas būtų laikomasi mokykloje nustatytų procedūrų.

18.2. praveda mokiniams saugaus elgesio instruktažą, supažindina grupės narius su pirmosios pagalbos teikimu ir naudojimusi pirmosios pagalbos vaistinėle, saugaus eismo taisyklėmis, aplinkosaugos, priešgaisrinės saugos bei maudymosi reikalavimais (Priedas Nr. 4);

18.3. užtikrina mokinių saugumą visos išvykos metu, reikalui esant suteikia pirmąją medicininę pagalbą;

18.4. susidarius situacijai, gresiančiai mokinių saugumui, pakeičia maršrutą, sustabdo arba nutraukia išvykos vykdymą ir informuoja progimnazijos direktorių.

V SKYRIUS IŠVYKOS Į UŽSIENĮ ORGANIZAVIMAS

19. Išvyka į užsienį mokymosi tikslais galima, jeigu Išvykos programa ir tikslai padeda siekti Bendrosiose programose numatytų ugdymo tikslų. Prieš Išvyką į užsienio šalį susipažįstama su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos rekomendacijomis dėl vykimo į pasirinktą šalį.

20. Mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, susipažinęs su mokytojo planuojamos Išvykos programos projektu, kuris rengiamas mokyklos nustatyta tvarka, priima sprendimą dėl mokinių Išvykos į užsienį organizavimo. Mokyklos vadovas skiria Išvykos vadovą ir lydinčiuosius asmenis, su jais aptaria Išvykos programą, saugaus vykimo aplinkybes, galimas rizikas bei jų valdymą.

21. Išvykos į užsienį vadovas:

21.1. sudaro detalią Išvykos programą;

21.2. numato galimas kelionės rizikas ir jų valdymą ir aptaria su mokyklos vadovu;

21.3. pateikia Išvykos programą ir detalią informaciją nepilnamečių mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) dėl nakvynės vietos, nurodo telefono numerį, kuriuo gali susiekti, bei kitą, jo nuožiūra, svarbią informaciją;

21.4. pateikia reikalavimus reikalingai informacijai gauti iš nepilnamečių mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) ir pilnamečių mokinių, kurią turi žinoti Išvykos vadovas vykdamas į Išvyką;

21.5. organizuoja vizos, jeigu reikalinga, gavimą;

21.6. organizuoja mokinių pasirengimą vykti į Išvyką, atsižvelgdamas į mokyklos nustatytas taisykles / reikalavimus. Neišvykusiems mokiniams ugdymo procesas organizuojamas mokykloje įprasta tvarka;

21.7. supažindina su Išvykai į užsienį reikalinga informacija, paaiškina pagrindinius kultūrinius skirtumus, nurodo galimus informacijos šaltinius, pasiūlo mokiniams savarankiškai susipažinti su šalimi, į kurią vykstama;

21.8. supažindina su išvykos taisyklėmis.

III SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Pasibaigus išvykai, vadovas su mokiniais apibendrina įvykdytus tikslus ir uždavinius, įsivertina įgytas bendrąsias ir asmenines kompetencijas, vykdo išvykos refleksiją, pasidalina sėkmės istorija su kitais pedagogais, viešina išvykų patirtį progimnazijos svetainėje.

23. Mokinio mokymosi laikas išvykose, ekskursijose ir kitais panašiais atvejais, trunkantis ilgiau nei pamoka, perskaičiuojamas į konkretaus dalyko (-ų) mokymosi laiką (pagal pamokos (-ų) trukmę).

24. Progimnazija, organizuodama išvykas vadovaujasi ugdymo plane nustatyta tvarka.

25. Išvykos finansuojamos pagal progimnazijai skirtų lėšų galimybes arba lėšas išvykai skiria tėvai.

(vardas ir pavardė didžiosiomis raidėmis)

(pareigos)

Klaipėdos „Versmės“
progimnazijos direktorei
Gražinai Pocienei

PRAŠYMAS
DĖL LEIDIMO MOKINIAMS IŠVYKTI

(data)

Prašome leisti vykti su mokiniais (sąrašas pridedamas) į edukacinę išvyką. Mokiniai su saugaus elgesio taisyklėmis supažindinti.

Išvykos pavadinimas	
Išvykos maršrutas	
Išvykos data	
Išvykimo ir grįžimo laikas	
Išvykos vadovas	
Lydintis (-ys) asmuo(-ys)	
Vykstančių mokinių klasė(-ės)	

Vykstančių mokinių sąrašas:

Eil. nr.	Mokinio pavardė, vardas
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	

15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	
21.	
22.	
23.	
24.	
25.	
26.	
27.	
28.	
29.	
30.	

(Parašas)

IŠVYKOS PROGRAMA IR UŽDAVINIAI

Pamokos	Tikslai/uždaviniai/užduotys	Mokytojas
Klasės valandėlė		
Matematika		
Lietuvių kalba ir literatūra		
Dailė		

.....
(tėvų/globėjų vardas, pavardė, telefonas)

Klaipėdos „Versmės“ progimnazijos
direktorei Gražinai Pocienei

**SUTIKIMAS
DĖL MOKINIŲ IŠVYKOS/EDUKACINIO UŽSIĖMIMO**

20-.....
Klaipėda

Sutinku mano dukrai/sūnui, kuri (-is) mokosi
..... klasėje, š. m. d. vykti
į

.....
Sutinku, kad esant reikalui, mano vaikui būtų suteikiama pirmoji medicininė pagalba.
Savo sūnų/ dukrą supažindinau su saugaus elgesio taisyklėmis kelionės metu.

Išvykstame..... d. val., iš mokyklos kiemo.

Grįžtamed.....val., į mokyklos kiemą.

Išvykos vadovo telefonas:.....

.....
(parašas)

.....
(vardas, pavardė)

.....
(tėvų/globėjų vardas, pavardė, telefonas)

KLAIPĖDOS „VERSMĖS“ PROGIMNAZIJOS MOKINIŲ TURIZMO RENGINIŲ SAUGOS, SVEIKATOS IR ELGESIO TAISYKLĖS

I. BENDROJI DALIS

1. Šios taisyklės yra norminis progimnazijos dokumentas, nusakantis mokiniams jų veiklos ir elgesio reikalavimus išvykos, ekskursijos, žygio, stovyklos ir t.t. (toliau – turizmo renginys) metu, kad nebūtų padaryta žala gamtai, savo ir kitų mokinių saugai, sveikatai ar gyvybei.

2. Taisyklės nusako su mokinių veikla susijusius pavojus, riziką ir reikalauja griežtai laikytis saugos priemonių, elgesio, drausmės taisyklių ir etiketo reikalavimų kiekviename turizmo renginyje ar turizmo renginio etape.

3. Mokiniui, supažindintam pasirašytinai su šiomis taisyklėmis ir pažeidusiam šiuos taisyklių reikalavimus, taikoma administracinė atsakomybė ir drausminė nuobauda pagal progimnazijoje numatytą tvarką.

II. SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI EINANT PĖSČIOMIS

4. Organizuotai pėsčiųjų grupei mieste draudžiama eiti važiuojamąja kelio dalimi, galima eiti tik šaligatviu.

5. Organizuota pėsčiųjų grupė už miesto ribų ar vietovėse, kuriose nėra šaligatvių, važiuojamąja dalimi privalo:

5.1 eiti kolona ne daugiau kaip 2 eilėmis kuo arčiau dešiniojo važiuojamosios dalies krašto ir tik transporto priemonių judėjimo kryptimi;

5.2 kolonos priekyje ir gale iš kairės pusės turi eiti lydintys asmenys su ryškiaspalvėmis liemenėmis su šviesą atspindinčiais elementais.

6. Tamsiuoju paros metu arba esant blogam matomumui organizuotai pėsčiųjų grupei eiti važiuojamąja dalimi draudžiama.

7. Norėdami pereiti perėją pėstysis privalo:

7.1 eiti šaligatvių dešine puse iki pėsčiųjų perėjos;

7.2 sustoti dešinėje pėsčiųjų perėjos pusėje;

7.3 sustoti toliau nuo važiuojamosios dalies;

7.4 pažiūrėti į kairę;

7.5 pažiūrėti į dešinę pusę ir įsiklausyti;

7.6 jei transporto priemonių arti nėra arba jos sustojo praleisti, dar kartą reikia pasižiūrėti į kairę. Įžengti į važiuojamąją dalį pėsčiųjų perėjose pėstiesiems leidžiama tik po to, kai įvertina atstumą iki artėjančių transporto priemonių ir jų greitį;

7.7 per pėsčiųjų perėją eiti tiesiai, ne įstrižai, neperžengiant jos ribų, be reikalo nedelsti ar nestoviniuoti;

7.8 visą laiką stebėti gatvę, pasižiūrėti į abi puses;

7.9 jei transporto priemonė atvažiuoja iš dešinės pusės, reikia nesiblaškyti, bet ramiai sustoti gatvės viduryje ir palaukti kol transporto priemonė sustos arba kol pravažiuos.

7.10 eiti per gatvę galima tik įsitikinus, jog eiti saugu.

8. Norėdami pereiti nereguliuojamą šviesoforo sankryžą pėstysis privalo:

8.1 eiti šaligatvių dešine puse iki sankryžos;

8.2 sustoti dešinėje pėsčiųjų perėjos pusėje;

8.3 sustoti toliau nuo važiuojamosios dalies;

8.4 pažiūrėti į kairę;

8.5 pažiūrėti į dešinę pusę ir įsiklausyti;

8.6 jei transporto priemonių arti nėra arba jos sustojo praleisti, dar kartą reikia pasižiūrėti į kairę. Įžengti į važiuojamąją dalį pėsčiųjų perėjose pėstiesiems leidžiama tik po to, kai įvertina atstumą iki artėjančių transporto priemonių ir jų greitį.

9. Neleidžiama eiti per reguliuojamą perėją, kai dega geltona, raudona šviesoforo šviesa:

10. Leidžiama eiti, kai dega žalia šviesa.

11. Eiti tiesiai, ne įstrižai per pėsčiųjų perėją, neperžengiant jos ribų, be reikalo nedelsti ar nestoviniuoti.

III. SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI VAŽIUOJANT DVIRAČIU

12. Leidžiama važiuoti keliu tik tinkamai paruoštu dviračiu. Dviračio gale turi būti raudonas šviesos atšvaitas, iš abiejų šonų-oranžiniai šviesos atšvaitai arba kiti šviesą atspindintys elementai, pritvirtinti prie ratų stipinų.

13. Važiuojant keliu tamsiuoju paros metu arba esant blogam matomumui, priekyje turi degti baltos šviesos žibintas, o gale-raudonos šviesos žibintas, dviračio vairuotojas privalo dėvėti šviesą atspindinčią liemenę arba prie drabužių kitiems eismo dalyviams matomoje vietoje prisisegęs šviesą atspindinčius elementus.

14. Dviračių vairuotojai iki 18 metų, važiuodami keliu, privalo būti užsisegę šalną. Kitiems, vyresniems kaip 18 metų asmenims, dviračiu važiuojantiems keliu, rekomenduojama būti užsidėjus ir užsisegus šalną.

15. Dviračių taku dviračio vairuotojas privalo važiuoti kuo arčiau tako (jiems skirtos tako dalies) dešiniojo krašto. Jeigu pėsčiųjų ir dviračių eismui skirtame take ar šaligatvyje važiuojamosios dalies ženklavimo linijomis (baltu dviračio simboliu) yra paženklinta dviračių eismui skirta tako (šaligatvio) dalis, dviračio vairuotojas privalo važiuoti ja ir kuo arčiau dešiniojo krašto. Dviračio vairuotojai privalo nekelti pavojaus pėstiesiems. Dviračio vairuotojas norėdamas pervaziuoti į kitą gatvės pusę privalo nulipti nuo dviračio ir persivaryti jį per pėsčiųjų perėją į kitą gatvės pusę. 21. Dviračių vairuotojams draudžiama:

15.1 važiuoti važiuojamąja dalimi, jeigu įrengti dviračių takai;

15.2 važiuoti automagistralėmis ir greitkeliais;

15.3 važiuoti nelaikant bent viena ranka vairo;

15.4 vežti keleivius;

15.5 būti velkamiems kitų transporto priemonių;

15.6 vilkti kitas transporto priemones;

15.7 važiuoti įsikibus į kitas transporto priemones.

IV. SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI VYKSTANT TRANSPORTU

16. Maršrutinio transporto leidžiama laukti tik stotelių laipinimo aikštelėse, o kur jų nėra - prie stotelės ženklo ant šaligatvio ar kelkraščio.

17. Keleiviams leidžiama įlipti (išlipti) tik kai transporto priemonė visiškai sustoja. Jeigu tikrinantis pareigūnas sustabdo transporto priemonę, keleiviams leidžiama išlipti tik jam leidus.

18. Iš važiuojamosios dalies pusės keleiviams leidžiama įlipti į transporto priemonę (išlipti iš jos) tik tuo atveju, jeigu to padaryti neįmanoma iš šaligatvio ar kelkraščio pusės ir jeigu tai bus saugu, netrukdydys kitiems eismo dalyviams.

19. Keleiviams draudžiama blaškyti vairuotojo dėmesį ir trukdyti jam vairuoti transporto priemonę. 20. Važiuojant ne miesto transportu, keleivis privalo sėdėti, nevaikščioti po transporto priemonės saloną.

21. Jeigu autobuse matomoje vietoje įrengti saugos diržai, keleivis privalo užsisegti saugos diržą.

22. Jei keleivis vyksta viešuoju transportu, jis privalo įsigyti kelionės bilietą ir jį pažymėti.

V. SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI MAUDANTIS

23. Maudymosi reikalavimai:

- 23.1 turizmo renginiuose maudytis galima tik sveikatingumo, higienos, o ne sporto tikslais;
- 23.2 maudytis tik paplūdimiuose arba įrengtose maudymosi vietose;
- 23.3. maudytis galima tik turizmo vadovui (mokytojui) leidus bei jam stebint;
- 23.4. vykdant turizmo renginius maudymosi vieta parenkama iš anksto;
- 23.5. maudytis gali ne daugiau kaip 8 vaikai vienu metu;
- 23.6. maudymosi metu draudžiama be reikalo šūkauti, nes šauksmas yra pagalbos prašymo signalas;
- 23.7. pastebėjus pavojų sveikatai, gyvybei ar įvykus nelaimėi, nedelsiant informuoti turizmo vadovą (mokytoją);
- 23.8. maudymosi plotą privalo žinoti visi nesimaudantieji;

VI. SAUGUS ELGESYS KELIAUJANT LAIVAIS IR LĒKTUVAIS

24. Kelionė laivu įpareigoja gerai pasirengti, nusiteikti psichologiškai, kelionės metu būti drausmingiems, korektiškiems, mandagiems.

25. Prieš kelionę kiekvienas dalyvis pasirūpina asmenine vaistinėle, kuri jam reikalinga, kad nesusergtų jūros liga. Jeigu jos neišvengėte, laikykitės kajutės režimo. Praneškite grupės vadovui apie savijautą ir informuokite, kur būsite. Esant reikalui, grupės vadovas kreipiasi pagalbos į laivo medicinos tarnybą.

26. Plaukiant laivu ar skrendant lėktuvu, privaloma laikytis visų keleiviams nustatytų taisyklių ir palydovų reikalavimų.

27. Visur ir visada būti punktualiams.

28. Savavališkai nelipti į lėktuvą ar keltą. Sulaukti leidimo įlipti.

29. Drausmingai, kultūringai elgtis, netrukdyti vieni kitiems.

VII. BENDRI SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI

30. Laiku atvykti į turizmo renginį.

31. Vykdyti turizmo vadovo (mokytojo) nurodymus.

32. Griežtai laikytis šių Mokinių turizmo renginių saugos, sveikatos ir elgesio taisyklių.

33. Neatsiskirti nuo grupės.

34. Laikytis saugaus eismo taisyklių.

35. Būti drausmingiems, mandagiems; netriukšmauti, nerėkti.

36. Kultūringai elgtos visuomeniniame transporte, laikytis etiketo taisyklių.

37. Nešiukšlinti viešose vietose, viešajame transporte.

38. Elgtis draugiškai ir būti dėmesingiems vienas kitam.

39. Atlikti turizmo vadovo (mokytojo) ar kito pedagogo paskirtas užduotis.

40. Gamtoje:

40.1. draudžiama teršti gamtą, naikinti arba žaloti medžius, gyvūnus ir t.t.;

40.2. kūrenti laužus galima tik specialiai tam įrengtose laužavietėse ir stovyklavietėse;

40.3. draudžiama deginti atliekas, mėtyti degančius degtukus, naikinti priešgaisrinius įrenginius.

40.4. sutvarkyti savo stovyklavimo vietą, surinkti šiukšles, užpilti laužavietę.